

לקראת שבת

ע"י מרכז חב"ד לדוברי עברית – הרב ישראל לנדא / Tel: (905)709-7770 / Fax: (905)709-7917

החג שנתן חיות לכולנו

החסידות מרווה את הדעת בהבנה מעמיקה בגדולת הבורא; מפייחה שמחה והתלהבות בעבודת הבורא; היא החיות הפנימית בחיי היהדות

בימים י"ט-כ' בכסלו הקרוב יציינו המוני יהודים בכל מרחבי תבל לחגוג את חג הגאולה של רבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל ה'יתניא' והשולחן-ערוך. כבר יותר ממאתיים ועשר שנים נחוג חג הגאולה, על-אף השנים הרבות שחלפו, לא נס לחו של החג והוא נחוג בשמחה מחודשת ומתוך תחושה עמוקה של אקטואליות. ואולי זה אחד המאפיינים של חג אמיתי ונצחי.

רבנו הזקן אמר לאחר גאולתו: "זה היום יוקבע למועד תמידי בישראל, אשר בו יתגדל ויתקדש שמיא רבה ויתעוררו אלפי לבבות בישראל בתשובה ועבודה שלב". הרבי ניבא אז, כי יום זה ייקבע "למועד תמידי בישראל". ואכן, אלפי ההתוועדויות של חג-הגאולה, שמתקיימות ביום זה בכל רחבי תבל, מדי שנה בשנה, הן עדות חיה להתגשמות דבריו הקדושים.

האש המחממת

י"ט בכסלו איננו חג גאולתו האישית של רבי שניאור-זלמן. זה גם איננו חגם של חסידי חב"ד בלבד. אף לא של תנועת החסידות בלבד. זה חגו של כל יהודי על-פני תבל. זה חג של כל מי שנהנה מאורה ומהשפעתה של תורת החסידות – ואין מי שלא זכה ליהנות מאורה ושפעה.

כיום קל לראות את התחייה שהביאה החסידות ליהדות בכל מרחבי תבל. גם בדורנו, החסידות היא שהציתה את אש התשובה בלב המוני יהודים בעולם כולו. לא יהיה מוגזם לקבוע, כי אכן, אש הבעש"ט מחממת את הלבבות ושומרת על הגחלת עד היום הזה.

החסידות הצליחה להתפשט הרבה מעבר למה שהיה אפשר לצפות. רעיונותיה ודרכיה – שהיו בשעתם חידוש שעורר עליה מחלוקת והתנגדות קשה – נתקבלו, למעשה, בכל שדרות היהדות. דיי אם נזכיר את הדבקות בצדיקים, את ההתלהבות בתפילה, את השירה והשמחה, את ההידור במצוות, את ההקפדה על טבילה במקווה, ועוד סממנים ברורים שלה, שנעשו כיום נחלת הכלל. גם רעיונותיה העקרוניים של החסידות ותפיסותיה בענייני אמונה והשקפת-עולם נתקבלו למעשה בהשקפת-העולם היהודית הכללית.

החסידות הצליחה לרפא את פצעי העם, באהבה ובמאור-פנים. בכוחה ובזכות אימוץ דרכיה ורעיונותיה, הצליחה היהדות לרפא את המכה הקשה שהוכתה על-ידי תנועת ה'השכלה' ומגמות הרפורמה למיניהן. במקומות שבהם שלטה החסידות, לא הצליחו מגמות זרות אלו להכות שורש.

טעימה מאור הגאולה

י"ט בכסלו הוא אפוא החג של כולנו. ביום הזה קיבלה החסידות 'אור ירוק' מן השמים לפרוץ החוצה. ביום הזה נבלמה מגמת שונאיה ומתנגדיה, שרצו לדכאה ולכלותה, והחלה להתממש נבואתו-הוראתו של המשיח לבעש"ט (בעליית-הנשמה הידועה): "יפוצו מעיינותיך חוצה".

חג הגאולה מעורר את כולנו לזכור כי החסידות היא התגלות של חלק בתורה, שניתן לנו כהכנה לביאת משיח-צדקנו. כשם שבאה שעה שבה נתגלו המשנה והגמרא, ספרי הראשונים וקבלת האר"י ז"ל – כך הגיע זמן שבו החל להתנוצץ אורו של משיח, וניתנה לנו האפשרות לטעום ממכמניה של פנימיות התורה, שתגלה במלואה בתורתו של משיח.

החסידות מיועדת לכל יהודי ויהודי. לפשוטי-עם ולגאוני-עולם, לתלמידי-חכמים ולאנשי-עמל. היא מחיה את הנשמה; מרווה את הדעת בהבנה מעמיקה בגדולת הבורא, ובעומק משמעותן של התורה ומצוותיה; מפייחה שמחה והתלהבות בעבודת הבורא; היא החיות הפנימית בחיי היהדות.

מסיבת חנוכה למבוגרים

יום שלישי (נר חמישי של חנוכה)
15 בדצמבר 2009, בשעה 8 בערב
במרכז חב"ד, 770 Chabad Gate

בתכנית:
* שירי חג

- * הדלקת נרות חנוכה
- * כיבוד קל – מאכלי החג
- * הגרלת פרסים

חיים גולדנברג – מנטליסט, במופע מרתק:

Voyage to your Mind

דמי השתתפות: \$10 בהזמנה מראש
(\$12 בדלת)

לרכישת כרטיסים: (905) 709-7770

מסיבת חנוכה לילדים

יום ראשון, נר שלישי של חנוכה,
13 בדצמבר – 7:30 PM – 5:30

Pavilion Sports Club - ב

130 Racco Parkway, Thornhill
בכניסה הצפונית

בתכנית:

* החלקה על הקרח SKATING (לילדים)
בגילאי 12-6 בהשגחת מדריכים) - קסדה
חובה!

- * הדלקת נרות חנוכה ושירי החג
 - * משחקים ויצירה, תחרויות ופרסים
 - * סופגניות, פיצה ועוד
- דמי השתתפות: \$5

איחולים

למשפחות סלומון/קליין
מזל טוב להולדת הבן/נכד

הדלקת נרות: 4:23PM

צאת השבת: 5:28PM

מהו

תלמיד-חכם

דוניה נכבדה נתן ר' יהודה סגל, תלמיד-חכם ידוע ומעשירי העיר ויטבסק, בבואו להשיא את בתו היחידה והמיוחדת שטרנה. גדולתו של החתן, שזה עתה מלאו לו חמש-עשרה שנים, נודעה אז בכל האזור. כבר בהיותו בן שלוש-עשרה הוכתר בתואר הנכבד "רב תנא הוא ופליגי". סיפרו עליו כי הוא בקי בתורת השליה הקדוש, וכי כל הנהגותיו מדוקדקות על-פי הסוד.

זו הייתה תחילת דרכו של אדמו"ר הזקן, רבי שניאור-זלמן מלאדי, הנודע גם בכינוי 'בעל התניא'. מכל גדולי ויטבסק, שחפצו בו, זכה בו ר' יהודה סגל. הוא נתן בידי חתנו חמשת אלפים רובלי כסף, סכום עצום בזמנו, מתנת דוניה.

זמן קצר לאחר החתונה הופתע החותן העשיר לגלות כי את כל הכסף העביר חתנו לידי עשרות משפחות, שלא הצליחו להתפרנס בעיר, כדי לאפשר להן לפתח משק חקלאי באדמות שסביב העיר. החתן הצעיר סבר כי מעבר מעסקי מסחר לחקלאות ייטיב עם היהודים, והועיד למטרה הזאת את כל כספי הנדונה שלו. לחותנו זו הייתה ההפתעה הראשונה, אך בהחלט לא האחרונה.

בימים ההם הייתה החסידות בראשית דרכה. הבעל-שם-טוב נסתלק ואת מקומו תפס תלמידו, רבי דובער, המגיד ממזריטש. העילוי הצעיר החליט לצאת למזריטש לשואלים אותו ענה: "ללמוד אני קצת יודע, אבל להתפלל עדיין אינני יודע, וזאת לומדים במזריטש".

בדרכו למזריטש החליט רבי שניאור-זלמן להסתיר את זהותו. בערב שבת הגיע לעיר מינסק, לבוש כהלך עני, וגבאי בית-הכנסת סידר לו מקום אכסניה אצל אחד הגבירים בעיר.

לאותו גביר היה חתן, שלימים התפרסם כגאון גדול, ושמו רבי שמואל מאדילס. סביב שולחן השבת התנהלו שיחות תורניות מעמיקות, בניצוחו של חתן הגביר, אך רבי שניאור-זלמן ישב ושתק, והכול חשבוהו לבחור פשוט המחזר על הפתחים.

במוצאי השבת ישב החתן רבי שמואל ללמוד עם החברותא שלו, והאורח הלבוש כעני ביקש רשות לשבת לצידם ולהתחמם ליד התנור. השניים הסכימו ברוחב-לב, ומהר מאוד צללו בים התלמוד ופלפלו בסוגיות עמוקות. בלימודם נתקלו בפירוש רש"י מוקשה. הם התייעצו רבות למצוא לו ביאור, והדבר לא עלה בידם.

לאחר עשרים שנות שהות בחו"ל חוזר יעקב אל ארץ מולדתו כשאתו משפחתו הענפה ורכושו הרב. מעבר לגבול ממתין לו עשוי. לבטח עדיין רוגז הוא על הברכות שלקחו ממנו במרמה ומחכה להזדמנות לנקמה.

הכנות למפגש עם עשוי

יעקב חושש מן המפגש שעלול להביא לעימות שיגרור אחריו תוצאות הרות אסון. לכן שולח יעקב שליחים כדי לבדוק את השטח. ויִשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לַפְּנֵי, אֶל-עֵשׂוֹ אֲחִיו, אֲרָצָה שְׁעִיר, שְׂדֵה אֲדוֹם" השליחים חוזרים כשבהינם דיווח על מצב מאוד קודר ומאיים: "בָּאנוּ אֶל-אֲחִיךָ, אֶל-עֵשׂוֹ וְגַם הֵלַךְ לַקְרָאתְךָ, וְאָרְבַּע-מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ". מתברר שעשוי, שבינתיים נעשה מלך בארץ שעיר, לא שכח את מעשי אחיו ולאחר ששמע כי עזב את בית לבן יצא לקראתו מלווה בארבע מאות אנשי צבא מזוינים. לאור זאת נערך יעקב בכמה תחומים. ראשית למלחמה-הוא מחלק את מחנהו לשני חלקים, כשהחשוב הוא: "אִם-גָּבֹא עֵשׂוֹ אֶל-הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהִכְהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׁאָר, לְפָלִיטָה". לאחר מכן הוא פותח בתפילה ובתחנונים אל ה': "הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אֲחִי, מִיַּד עֵשׂוֹ: כִּי-יָרָא אֶנְלִכִי, אִתּוֹ". הוא חושש לגורל צאצאיו ומזכיר את ההבטחה שהקב"ה נתן לו "וְאֵתָה אֶמְרָתְךָ, הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ; וְשָׁמַתִּי אֶת-יָרְדֵךְ כְּחוֹל הַיָּם, אֲשֶׁר לֹא-יִסָּפֵר מֵרֵב". כדי לרכז את ליבו של עשוי שולח אליו יעקב שיירות הכלולות ממאות עיזים, תישיש, גמלים, פרות ועוד. הוא מורה לשליחים כי ברגע שיפגשו את עשוי יאמרו לו כי כל השיירות הללו מיועדים עבורו, "מִנְחָה הִוא שְׁלוֹחָה, לְאֲדֹנָי לְעֵשׂוֹ".

המאבק עם המלאך

הלילה ירד ובמחנה יעקב החלו לחצות את הנחל חסות החשיכה כשראשונים הם הנשים והילדים. לאחר שעברו כולם נזכר יעקב כי שכח מעברו השני של הנחל פכים קטנים אשר יוכלו לשמש אותם לאחסון מים בעת הצורך. לבדו עשה את הדרך חזרה אך כאן ציפה לו מאבק לא צפוי עם מלאכו של עשוי. יעקב היה גיבור אך בנוסף לגבורתו עמדו לו זכויותיו וכוחותיו הרוחניים, ובזכות אלו עמד בגבורה מול המלאך. אלא שתוך כדי התגוששות נפגע יעקב בגיד הנשה (עצם הירך) אך בכול זאת לא נוצח ונשאר עומד על רגליו עד עלות השחר. כשרצה המלאך לחזור למקומו ביקש את רשותו של יעקב: "וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, כִּי עָלָה הַשָּׁחַר". לא ויתר יעקב ודרש שיברך אותו. "וַיֹּאמֶר, לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שְׁמֵךְ כִּי, אִם-יִשְׂרָאֵל: "כִּי-שָׁרִיתָ עִם-אֱלֹהִים וְעִם-אֲנָשִׁים, וַתּוֹכַל". השמש זרחה והביאה רפואה לרגלו של יעקב. בעקבות מעשה זה נצטוו בני ישראל לדורות שלא לאכול את גיד הנשה.

פגישת האחים

ההכנות הרבות בכול התחומים הוכיחו את עצמם ועשוי ה"זועם" מקבל את יעקב בסבר פנים יפות- "וַיִּרְךְ עֵשׂוֹ לַקְרָאתוֹ וַיַּחֲבֹקְהוּ, וַיִּפַּל עַל-צַוְאָרוֹ וַיִּשָּׁקְהוּ, וַיִּבְכּוּ". למרות שעשוי מביע את רצונו ללכת עם אחיו מצליח יעקב לשכנעו בנימוס שקצב ההליכה של משפחתו הגדולה, איטי מאוד וכך פונה עשוי כשפניו לעבר ארצו, ויעקב ממשיך לאיטו בדרכו לעבר העיר שכם.

דינה ושכם

בתו של יעקב, דינה, מוצאת חן בעיני שכם בן חמור שהיה נשיא העיר שכם, וזה מחליט להתחתן עמה. יעקב ובניו שומעים את הדברים ומתעצבים אל לבם. חמור מצידו מוכן לתת הכל עבור דינה. בני יעקב מחליטים לעבוד בצורה דיפלומטית, הם מסבירים לחמור שבכדי שיהיו ביניהם קישרי חיתון חייבים הוא וכל בני עירו – להימול. חמור מתמלא מרץ ומשכנע את אנשיו בכדאיות המילה. ביום השלישי למילתם, "בְּהַיּוֹתָם כְּאֲבָבִים", לוקחים בני יעקב, שמעון ולוי, איש את חרבו, והורגים את כל הזכרים שבשכם ומחרימים את רכושם. יעקב, ביראתו שמא ילחמו בו תושבי האזור מחליט לעבור לבית אל-.

מות רחל

בדרך לבית-אל לאחר שעברו כברת דרך קצרה ילדה רחל בן על אם הדרך ותקרא את שמו בנימין אולם כוחה לא עמד לה והיא נפטרה בעת הלידה. באותו מקום הקים יעקב מצבה וזהו קבר רחל שנמצא עד היום הזה בבית לחם אשר בירושלים.

הפרשה מסיימת בפטירת יצחק בגיל מאה ושמונים שנה; קבורתו במערת המכפלה אשר בחברון; ובסקירה משפחתית של תולדות עשוי.

כאשר רבי שניאור-זלמן ראה בצערם, הגיב: "סלחו לי, אך בדרך שלמדתם עד עתה לא תבינו את דברי רש"י".

השניים זקפו גבות ורבי שניאור-זלמן המשיך: "טעיתם בפירוש רש"י כמה בגמרא כמה דפים לאחור, ושאלם

איך הבינו את פירוש רש"י שם. כשאמרו לו השניים איך למדו את דברי רש"י, הקשה רבי שניאור-זלמן קושיה עצומה על דרך הבנתם, והם נדהמו מחריפות השאלה ומעמקותה.

הבחור הסביר כיצד הוא מבין את דברי רש"י, ואור חדש ניצת בעיני השניים. הם למדו שוב את הרש"י המוקשה, לאור הסברו, וראו שכדברי, דברי רש"י נהירים ברורים ואין מקום לקושי כלל. עתה גברה סקרנותם לדעת מי הוא.

הם החלו לחקרו, אך רבי שניאור-זלמן לא רצה שיזהוהו ועד מהרה יצא מהבית ונעלם. השניים לא נואשו והוסיפו לחקור ולדרוש, עד שגילו את שמו ואת היותו חתן הגביר מוויטבסק, המפורסם בהיותו עילוי עצום. רבי שמואל חש צער רב על שלא הספיק לשוחח עוד עמו.

חלפו שנים. רבי שניאור-זלמן יסד את חסידות חב"ד וקבע את מקום מושבו בלאדי. רבי שמואל, שזכר היטב את פגישתו עמו בצעירותו, השתוקק מאוד לפגשו שוב, אך הדבר לא יצא אל הפועל. סוף-סוף הגיעה ההזדמנות. על רקע המאבק בין חסידים למתנגדים הוחלט לקיים ויכוח פומבי בעיר מינסק. גדולי ליטא הוזמנו לוויכוח, ובראשם הגאון הגדול רבי שאול מווילנה, ואילו רבי שניאור-זלמן הוזמן לייצג את עמדת החסידות. גדולה הייתה שמחתו של הגאון רבי שמואל, והוא קיווה כי עתה יוכל לפגוש את רבי שניאור-זלמן ולשוחח עמו.

בהגיע רבי שניאור-זלמן למינסק הלך רבי שמואל אליו, ואחריו הלך משרתו ובידו חבילת ספרים. במשך השנים הצטברו אצלו קושיות רבות, והוא רצה להעלותן לפני רבי שניאור-זלמן. הוא עלה לקומה העליונה של בית-המדרש, ששם ישב רבי שניאור-זלמן בחברת הגאונים, וברגע של פנאי הציג את עצמו והחל להעלות את שאלותיו.

שעה וחצי ישב רבי שמואל ושטח שאלות וקושיות בתלמוד הבבלי והירושלמי, בראשונים ובאחרונים, ורבי שניאור-זלמן השיב לו בנחת על כל דבר ודבר, לפליאת כל הגאונים.

רבי שמואל קם בהתרגשות רבה ובירך ברכת 'יחם הרוים'. הוא נפרד בחום מרבי שניאור-זלמן, וירד במדרגות בית-המדרש מלא התפעלות מקדושתו ומגאונותו. מיד התרכז סביבו קהל רב מאנשי העיר שרצו לשמוע את רשמיו מרבים של החסידים. אמר להם רבי שמואל כך:

"בתלמוד הבבלי והירושלמי מופיעה פעמים רבות השאלה מהו גדרו של תלמיד-חכם אמיתי. האמינו לי, לכל הדעות הרב הוא 'התלמיד-חכם' של דורנו...!"

דפים קודם לכן, ולכן הבנתם בטעות גם כאן."

תימהונם גבר והלך והם ביקשו ממנו להסביר את כוונתו. הצעיר דפדף בגמרא כמה דפים לאחור, ושאלם

קורא נכבד, אנו מקווים שאתה נהנה לקרוא את החומרים של גיליונות "לקראת שבת". תן יד להפצת הגליון וצורף לרשימתינו גם את חבריך.